

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 89/18

Luxemburg, 21 juni 2018

Conclusie van de advocaat-generaal in de gevoegde zaken C-391/16
M/Ministerstvo vnitra, C-77/17 en C-78/17 X/ Commissaris-generaal voor de
vluchtelingen en de staatlozen

„De bepalingen van de kwalificatierichtlijn op grond waarvan de lidstaten de vluchtelingenstatus kunnen weigeren of intrekken, zijn verenigbaar met het Unierecht”, aldus advocaat-generaal Wathelet

Aangezien het besluit om de vluchtelingenstatus te weigeren of in te trekken, de hoedanigheid van vluchteling ongemoeid laat, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de rechten worden geëerbiedigd die de vluchtelingen ontleenen aan het Verdrag van Genève

Zaak C-77/17

X, een Ivoriaan, heeft asiel aangevraagd in België. Omdat hij daar vóór indiening van zijn asielaanvraag was veroordeeld wegens meerdere, bijzonder ernstige misdrijven, vormde hij volgens de Belgische autoriteiten een gevaar voor de samenleving en hebben zij geweigerd hem de vluchtelingenstatus te verlenen. Dat besluit is genomen op grond van de Belgische wetgeving tot uitvoering van de Europese kwalificatierichtlijn¹, die het de lidstaten toestaat de vluchtelingenstatus te weigeren of in te trekken als de betrokkene een gevaar vormt voor de veiligheid of – ingeval hij definitief is veroordeeld voor een bijzonder ernstig misdrijf – voor de samenleving van de lidstaat waar hij zich bevindt. X heeft dat besluit aangevochten bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (België).

Zaak C-78/17

X, een Congolees, is als vluchteling erkend in België. Nadien is hij daar veroordeeld tot een gevangenisstraf omdat hij bijzonder ernstige misdrijven had gepleegd. De nationale autoriteiten waren van mening dat hij een gevaar vormde voor de samenleving en hebben zijn vluchtelingenstatus ingetrokken. X is op zijn beurt tegen dat besluit opgekomen bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

Zaak C-391/16

M, een Tsjetsjeen, is als vluchteling erkend in Tsjechië. Voordien was M daar veroordeeld tot een gevangenisstraf. Nadat hij in Tsjechië als vluchteling was erkend, is hij opnieuw veroordeeld voor een bijzonder ernstig misdrijf. Aangezien hij om die reden een gevaar vormde voor de veiligheid van die lidstaat en de burgers ervan, is zijn vluchtelingenstatus ingetrokken krachtens de Tsjechische wet tot uitvoering van de kwalificatierichtlijn. Zijn beroep tegen dat intrekingsbesluit is verworpen door de Tsjechische lagere rechters, waarna hij in cassatie is gegaan bij de Nejvyšší správní soud.

In deze drie zaken zijn aan het Hof prejudiciële vragen gesteld door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen en de Nejvyšší správní soud. Daarmee willen zij van het Hof in wezen vernemen of de bepalingen van de kwalificatierichtlijn op grond waarvan de lidstaten de vluchtelingenstatus kunnen weigeren of intrekken, in strijd zijn met het Verdrag betreffende de

¹ Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming (PB 2011, L 337, blz. 9).

status van vluchtelingen² („Verdrag van Genève”) en dus ongeldig zijn in het licht van de bepalingen van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie („Handvest”) en van het VWEU volgens welke het gemeenschappelijk asielbeleid met dat verdrag in overeenstemming moet zijn.

In zijn conclusie van vandaag zet advocaat-generaal Melchior Wathelet om te beginnen uiteen dat de situaties waarin een lidstaat de vluchtelingenstatus op grond van die richtlijn kan weigeren of intrekken, overeenkomen met de omstandigheden waarin een vluchteling volgens het Verdrag van Genève kan worden teruggeleid. Hij wijst er evenwel op dat de verplichtingen van de lidstaten op het gebied van bescherming van de grondrechten hun mogelijkheden om een vluchteling terug te leiden grotendeels neutraliseren. Wanneer een vluchteling niet kan worden teruggeleid, ook al vormt hij een gevaar voor de veiligheid of de samenleving van de lidstaat van toevlucht, beschikt die lidstaat krachtens de kwalificatierichtlijn niettemin over de mogelijkheid om hem zijn vluchtelingenstatus te ontfangen.

Vervolgens benadrukt de advocaat-generaal dat de weigering of de intrekking van de vluchtelingenstatus er niet toe leidt dat de betrokkene zijn hoedanigheid van vluchteling verliest. Volgens hem blijkt uit de bewoordingen, de doelstellingen en de algemene opzet van die richtlijn dat de hoedanigheid van vluchteling en de status van vluchteling twee afzonderlijke begrippen zijn. De hoedanigheid van vluchteling resulteert reeds uit het feit dat een persoon voldoet aan de voorwaarden om als vluchteling te worden beschouwd, los van erkenning door een lidstaat. Zolang de betrokkene aan die voorwaarden voldoet, behoudt hij die hoedanigheid. De vluchtelingenstatus, in de zin van de bepalingen van de kwalificatierichtlijn op grond waarvan die status kan worden geweigerd of ingetrokken, verwijst daarentegen naar de rechten die in beginsel verbonden zijn aan de erkenning van de hoedanigheid van vluchteling krachtens die richtlijn. De advocaat-generaal merkt op dat sommige van die rechten (zoals het recht op een verblijfstitel, op erkenning van kwalificaties en op gezondheidszorg) geen equivalent hebben in het Verdrag van Genève, terwijl andere (zoals het recht op toegang tot werk, tot huisvesting en tot sociale bijstand) door dat verdrag slechts worden gewaarborgd aan vluchtelingen die legaal in het land van toevlucht verblijven.

Volgens de advocaat-generaal leidt de weigering of de intrekking van de vluchtelingenstatus er bijgevolg toe dat de betrokkene geen aanspraak (meer) heeft op de rechten waarin de kwalificatierichtlijn voorziet. Hij behoudt daarentegen de hoedanigheid van vluchteling en alle rechten die het Verdrag van Genève waarborgt aan elke vluchteling, ongeacht of die legaal in de betrokken lidstaat verblijft (zoals het recht van non-discriminatie, het recht op toegang tot de rechter en tot openbaar onderwijs alsook het recht op bescherming tegen uitzetting). Voorts ontslaat de weigering om de vluchtelingenstatus te verlenen de betrokken lidstaat niet van de verplichting een bij hem ingediende asielaanvraag te behandelen en aansluitend de aanvrager eventueel als vluchteling te erkennen.

De advocaat-generaal leidt uit dit alles af dat **de bepalingen van de kwalificatierichtlijn op grond waarvan een lidstaat de vluchtelingenstatus kan weigeren of intrekken, niet in strijd zijn met het Verdrag van Genève, en dus verenigbaar zijn met het VWEU en het Handvest.**

NOTA BENE: De conclusie van de advocaat-generaal bindt het Hof van Justitie niet. De advocaten-generaal hebben tot taak, in volledige onafhankelijkheid het Hof een juridische oplossing te bieden voor het concrete geschil. De rechters van het Hof beginnen vandaag met de beraadslagingen over het arrest, dat op een latere datum zal worden gewezen.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof.

² Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, ondertekend te Genève op 28 juli 1951 [*United Nations Treaty Series, deel 189, blz. 137, nr. 2545 (1954)*], in werking getreden op 22 april 1954, zoals aangevuld door het Protocol betreffende de status van vluchtelingen, gesloten te New York op 31 januari 1967 en in werking getreden op 4 oktober 1967.

Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) wordt gepubliceerd op de website CURIA op de dag waarop de conclusie wordt genomen.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de zitting zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106